

การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

School Administration According to the Ten Royal Virtues of the Righteous King of Administrators
Affecting the Schools' Effectiveness under Mukdahan Primary Educational Service Area Office

ณัฐมน สมตน์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ² ดร.สุมัทนา หาญสุริย์³

Nathamon Somton¹ Assoc. Prof. Dr. Sayan Boonbai² Dr. Sumattana Hansuri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับ เปรียบเทียบ ศึกษาความสัมพันธ์ และศึกษาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน การวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 339 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 73 คน และครูผู้สอน จำนวน 226 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกนและได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ คุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33–0.89 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test) ชนิด Independent Samples การทดสอบเอฟ (F – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรม ประสิทธิผลโรงเรียน

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3}Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่ออีเมล .: ณัฐมน สมตน์ ,Nathamon.som@gmail.com

รับเมื่อ 27 มกราคม 2565 แก้ไข 24 มีนาคม 2565 ตอรับ 28 มีนาคม 2565

4. ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับสูง (r_{xy}) .739 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

6. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 10 ด้าน พบว่า มี 7 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ อักโกระ (X_7) อวิโรธนะ (X_{10}) ศील (X_2) อวิหิงสา (X_8) และทาน (X_1) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ อาชชวะ (X_4) และขันติ (X_9) โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 64.00

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านทาน พัฒนาและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านศีล โดยควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านอาชชวะ สร้างความตระหนัก ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านอักโกระ ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ด้านอวิหิงสา โดยควรวางตนเป็นกลาง ให้ความเป็นธรรม ด้านขันติ โดยควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความอดทน ด้านอวิโรธนะ โดยควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง หนักแน่น และบริหารงานด้วยความยุติธรรม

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, identify the relationship, determine the predictive power, and establish guidelines for developing administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous of administrators affecting the schools' effectiveness. The correlation research was conducted with 339 participants working under Mukdahan Primary Educational Service Area Office in the academic year 2021, consisting of 73 school administrators and 226 teachers, determined using Krejcie and Morgan sample size determination table and multi-stage random sampling. The instruments for data collection were an interview form and a set of questionnaires with a discriminative power ranging from 0.33 to 0.89 and the reliability of 0.97, covering two parts: school administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King with the reliability of 0.94 and the schools' effectiveness with the reliability of 0.99. The interview form was also constructed focusing on guidelines for developing administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King of administrators affecting the schools' effectiveness. The statistics for data analysis were mean, standard deviation, t-test for Independent Samples, One-Way ANOVA, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that:

1. The administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King was at the highest level.
2. The school effectiveness was at a high level.

3. The administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King was classified by positions as a whole and each aspect showed no differences, whereas, in terms of school sizes and work experience, as a whole, there was a difference at the .01 level of significance.

4. The school effectiveness, classified by positions, showed no differences as a whole and each aspect, whereas, in terms of school sizes and work experience, there was a difference at the .01 level of significance.

5. The administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King had a positive correlation with the schools' effectiveness at a high level (r_{xy}) of .739 with the .01 level of significance.

6. The administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King of administrators affected the schools' effectiveness consisting of seven aspects. The five aspects could predict the schools' effectiveness at the .01 level of significance, namely Akkodha (X_7), Avirodhana (X_{10}), Sila (X_2), Avihimsa (X_8), and Dana (X_1). The two aspects, namely Ajava (X_4) and Khanti (X_9) could achieve at the .05 level of significance. The said variables could predict the schools' effectiveness with 64.00 percent. The regression equation could be written in raw scores and standard scores as follows:

$$Y' = .912 + .524 (X_7) + .322 (X_{10}) + .330(X_2) + .323 (X_8) + .142 (X_4) + .116 (X_1) + .157 (X_9)$$

$$Z = .584 (X_7) + .377 (X_{10}) + .368 (X_2) + .347 (X_8) + .152 (X_4) + .139 (X_1) + .176 (X_9)$$

7. The guidelines for developing administration according to the Ten Royal Virtues of the Righteous King of administrators affecting the schools' effectiveness consisted of seven aspects: Dana: being givers, and role models. Sila: maintaining good conduct following professional morals and ethics. Ajava: building awareness and being good role models performing strictly adhering to the rules and regulations set by the government. Akkodha: being role models, adhering to reasons and righteousness. Avihimsa: School administrators should be neutral, fair, and kind to others. Khanti: being good models in terms of patience. Avirodhana: being role models in terms of self-confidence, self-control, and fair management.

Keywords: Ten Royal Virtues of the Righteous King, School Administration, School Effectiveness

กุ่มิหลั้ง

การพัฒนาองค์กรให้เป็นในทิศทางที่เป็นด้านบวก เกิดประสิทธิภัพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น ต้องอาศัยหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้ามาใช้ในการบริหารเพื่อให้เกิดความเหมาะสม ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องนำหลักทศพิธราชธรรมมาประกอบการบริหารจัดการในองค์กรเพื่อให้ระบบงานขับเคลื่อนไปในทิศทางที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภัพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (พระมหาวิระพนธ์ ทองพาลา, 2556, หน้า 4) ซึ่งผู้นำตามหลักทศพิธราชธรรมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ สามารถดำเนินงานของโรงเรียนด้วยการสื่อสารและการถ่ายทอดให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมมือปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจและตั้งใจ จนทำให้องค์กรเกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภัพและเกิดประสิทธิผล (กฤษดา เขียววัฒนสุข, 2560, หน้า 13 – 28)

การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น จะต้องมีภาวะระดมความช่วยเหลือเหลือจากบุคคลจากหลายฝ่าย ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน แต่จากข้อเท็จจริงก็ยังคงมอดเห็นปัญหาการศึกษา ที่สะท้อนการลงทุนสูงทางงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา แต่คุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสะท้อนผลกลับไปยังความด้อยคุณภาพ และประสิทธิภัพ ของระบบบริหารจัดการศึกษา คุณภาพของครู

และผู้บริหารโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558, หน้า 2 – 3) ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ซึ่งผลสำเร็จของการจัดการศึกษา ที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำงานร่วมกันนั้นเป็นภาพความสำเร็จที่ปรากฏจริง (อิศรา หาญรักษ์, 2563, หน้า 12)

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการบริหารโดยนำหลักธรรมมาใช้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร มีวิสัยทัศน์ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและบรรลุเป้าหมายขององค์กร

คำถามการวิจัย

1. การบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. การบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันหรือไม่
4. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันหรือไม่
5. การบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. การบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรม ด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
7. แนวทางการพัฒนาการบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามแนวคิดพิชิตราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

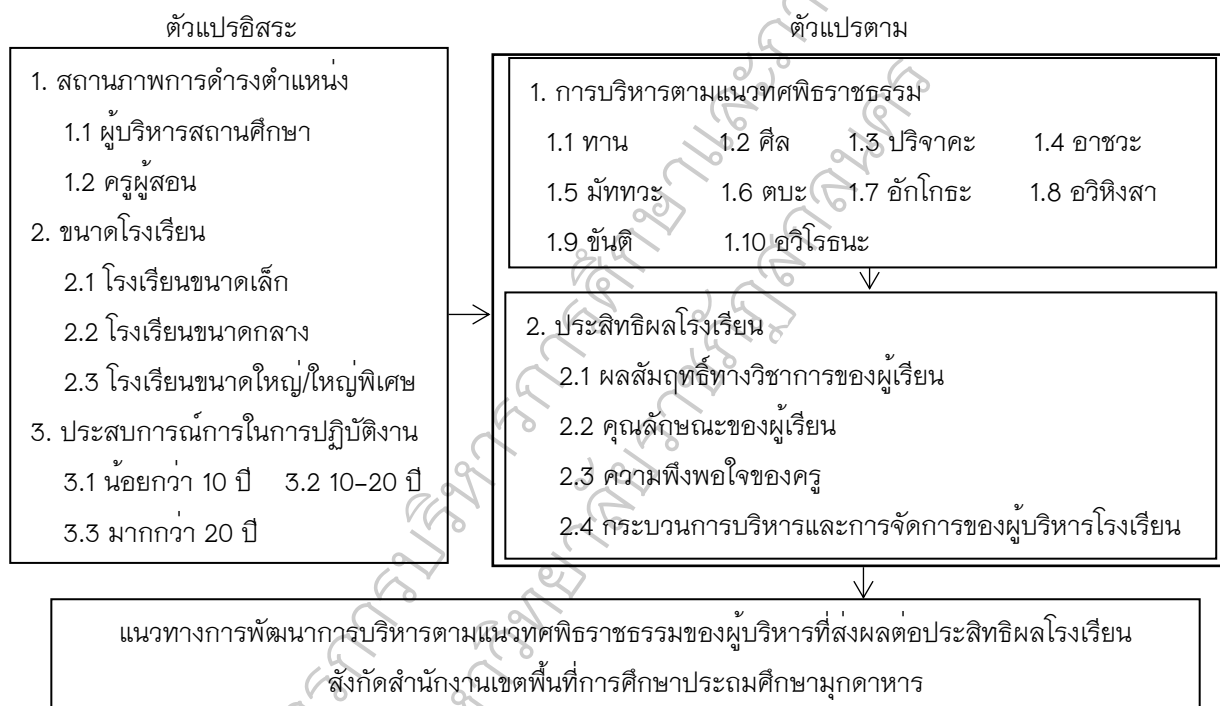
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารตามแนวคิดพิธราชธรรมและประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารตามแนวคิดพิธราชธรรมที่มีผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารตามแนวคิดพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,066 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 243 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,823 คน จากทั้งหมด 243 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ประจำปีการศึกษา 2564 จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 73 คน และครูผู้สอน จำนวน 266 คน จาก 73 โรงเรียน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นเอกสารและแบบสอบถามออนไลน์
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha-Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้ การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 และ 4 ได้แก่ การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOWA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ตามความเหมาะสม การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ได้แก่ สมมุติฐานข้อ 5 ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 ได้แก่ สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

- 3.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน
- 3.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า
 - 4.1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน
 - 4.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 4.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
5. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ตัวแปรการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน สามารถรวมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมได้ร้อยละ 64.00
7. แนวทางการพัฒนาการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านทาน ควรตระหนักในการเป็นผู้ให้ พัฒนาและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านศีล โดยควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านอาชวะ สร้างความตระหนักปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบแบบแผนของทางราชการอย่างเคร่งครัด ด้านอักโกระ โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ล่าเอียง ไม่มีอคติ ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ด้านอิหิงสา โดยควรวางตนเป็นกลาง ให้ความสำคัญ มีความเมตตาต่อผู้อื่น ด้านขันติ โดยควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความอดทน ด้านอิโรธนะ โดยควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง หนักแน่น และบริหารงานด้วยความยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่สอผ่าน และจะเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องผ่านการอบรมอย่างเข้มข้นด้านความรู้ กฎหมาย ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง ต้องเข้ารับการอบรมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม อยู่เสมอ จึงมีแนวโน้มที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรม ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียน สามารถบริหารจัดการ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย จนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรธนิภา ไชยศรี (2563, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารตามแนวคิดพิชราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า

3.1 การบริหารตามแนวคิดพิชราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ต่อองค์กรมาก ถ้าผู้บริหารนำหลักทศพิชราชธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่จะทำให้องค์กรนั้น เกิดความสุข ร่มเย็น และมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธี นาอุดม (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ ตามหลักทศพิชราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิชราชธรรมของ ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่าง

3.2 การบริหารตามแนวคิดพิชราชธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจที่ตนเองรับผิดชอบให้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประเสริฐ เลิศมะเล (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามคุณธรรมของคณะผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การปฏิบัติตาม คุณธรรมของคณะผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.3 การบริหารตามแนวคิดพิชราชธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และประสบ ผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ย่อมส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ เต็มรัตน์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงาน โดยใช้ทศพิชราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า การบริหารงานโดยใช้ทศพิชราชธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานพบว่า

4.1 ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วม รับรู้เป้าหมาย ร่วมรับผิดชอบ และการร่วมปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ พรรณิภา ไชยศรี (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักทศพิชราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่ละ สถานศึกษา อาจจะมีมุ่งหวังต่อประสิทธิภาพโรงเรียนไม่เท่ากัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิศรา หาญรักษ์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปด้วยการมีส่วนร่วมของครู และทุกภาคส่วน จึงส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพที่ดีต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทิยา พรหมจันทร์ (2561, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียนการมีส่วนร่วมของครู การบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นไปอย่างเหมาะสม จึงส่งผลให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มนูญชัย ชาวแกลง (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา กับการมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมี ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก

6. การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 10 ด้าน พบว่า มี 7 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร ตามหลักธรรมมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 10 หลัก ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ (X_7) หลักความเสมอภาค (X_9) หลักประสิทธิภาพ (X_2) หลักมุ่งมั่นจนจันทามติ (X_{10}) หลักความโปร่งใส (X_5) หลักการมีส่วนร่วม (X_6) หลักนิติธรรม (X_8) ซึ่งทั้ง 7 หลักสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพโรงเรียนได้ร้อยละ 86.50

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี มีจำนวน 7 ด้าน โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านอักษะ ซึ่ง การพัฒนาอักษะของผู้บริหาร หมายถึง การพัฒนาตนเองโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ไม่ล่าเอียง ไม่มีอคติ ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการสื่อสารที่ดีและไม่ใช้อารมณ์ ร่องลงมาคือด้านอิโรธนะ ด้านศีล ด้านอิวิหิงสา ด้านขันติ ด้านอาชวะ และด้านทาน ตามลำดับ ด้านปริจาคะ ด้านมัททวะ และด้านตปะ นั้นเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนน้อยต้งนั้นควรมีการส่งเสริมการบริหารตามแนว ทศพิธราชธรรมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนให้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิผลโรงเรียน ในโรงเรียนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ทาน และอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ อาชวะ มัททวะ และอิโรธนะ ตามลำดับ ในการบริหารโรงเรียนผู้บริหารควรพัฒนาตน เป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ให้ เสียสละ ทั้งด้านเวลา ทรัพย์ สติปัญญา ให้ความช่วยเหลือ ที่ไม่เกินกำลังของตน เป็นผู้ให้ที่เกิดประโยชน์กับส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิผลโรงเรียน ในโรงเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรนำการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ไปทำการวิจัย ในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารตามแนวทศพิธราชธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร และเขตอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษดา เขียววัฒน์สุข และทศพรวง บุญญาธิการ. (2560). ภาวะผู้นำตามหลักทศพิธราชธรรมที่มีความสัมพันธ์กับการ จัดการความรู้และนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 3(2), 13 - 28.
- นันทิยา พรหมจันทร์. (2561) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประเสริฐ เลิศมะเลา. (2559). การปฏิบัติตามคุณธรรมของคณะผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรรณิภา ไชยศรี. (2563). ได้วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระมหาวิระพันธ์ พองพลา. (2556). การปฏิบัติตามทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนัญชัย ชาวแกลง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมทศพิธราชธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา กับการมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

-
- เมธี นาอุดม. (2563). การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน พ.ศ. 2557 – 2561 “สะท้อนปัญหา
และทางออกต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”. กรุงเทพฯ: 21 Century.
- สุภาภรณ์ เต็มรัตน์. (2556). การบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.
- อิศรา หาญรักษ์. (2563). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร